

Dibe ku jiyana li cîhanê bi saya birûskan çêbûye

Li gorî lêkolîneke dawî, bi saya birûskên bi milyonan salan dibe ku bîngehê jiyana li dinyayê çêbûye. Li gorî lêkolîna hevpar ya Zanîngeha Yale ya Emerîka û Zanîngeha Leeds ya Ingilîstanê, dibe ku birûskan rê li pêşiya jiyana li dinyayê vekiribe. Li gorî lêkolînê bi saya birûskên bi milyonan salan re fosfor belav bûye û bi vê re jî biyomolekulên ji bo jiyana pêk hatîye. Li gorî pisporan ev tişt tevkeriyê li avabûna jiyana li dinyayê dike. Çawa ku tê zanîn fosfor ya ku ji bo jiyana pêwîst e, 4,5 milyar sal berê li dinyayê gelekî kêm bû û yek ji meraqan jî ev bû

ku fosfor ya ji bo biyomolekul û avabûna DNA'yê çawa hatiye bal hev. Tê diyarkirin ku ev tişt bi saya fosforê û minerala bi navê schreibersîte ya di nava wê de pêk hatiye. Li gorî lêkolînê 3.5 û 4.5 milyar sal berê salê jî 100 milyonî heta milyarekê birûskan li dinyayê dida. Ev pêvajoyê bi qasî milyarek salan domiyaye. Li gorî lêkolînê berê minerala bi navê schreibersîte ya ku çavrokaniya fosforê ye meteorîten ji fezayê ye. Di lêkolîna dawî de tê diyarkirin ev meteorît têra evqasî fosforê nake ku jiyana pêk were. ANF

Bersiva jimara borî

1	C	A	L	A	T	A			
2	A	A	A	W	A	R	A		
3	Ş	İ	V	B	E	G			
4	S	S	A	K	O	F			
5	İ	R	O	A	R	I	E		
6	E	T	E	I	D	I	R		
7	İ	Ş	D	A	N	R			
8	S	T	İ	A	L	A	L		
9	A	J	O	A	S	A	I		

Xaçepirs

1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

JOR-JÛR

- ÇEP-RAST
1. İşaret, şop... Encam, netîce
 2. Xwarinên ji şîr
 3. Cureyekî xwînê... Ji bo tiştê ku navê wan nayê bîra mirov yan jî mirov naxwaze bi nav bike (Bi taybetî li herêma Amedê)
 4. Di Bektaşîfî û Mewlewîtiyê de birakê terîqetê... Baneşaneke gazîkirinê... Jan
 5. Keça apê mirov
 6. Daçekek ku wateyê xurt dike... Dijbera çepê
 7. Beyreq, sembola welatan... Yezdanekî misrî
 8. Cînava vergerok... Kurdistan li ser kîjan parzemînê ye
 9. Notayek... Kar û xebat

1. Kurtiya elementa Aktînyûmê... Daçekek
2. Celebek kaxiza nivîsê ku stûr e û rengê wê dişibe rengê kayê
3. Cejin, eyd... Tûj... Cure, celeb
4. (Rustemê ...) Destaneke me... Cureyek seyê nêçîrê
5. Cînava pirjimariyê ya xwerû
6. Postê gurandî... Kurtiya ajansa fermî ya Tirkîyê
7. Kevok... Gerstêrkek
8. Pîrsek di rewşa tewandî de... Hewaya bêewr
9. Notayek... Kesê ku libat û tevgerên wî ji adet der in... Cihê hêranê

Quncika têtînan

Hevpar	Hevbeş, hevpişk, wekhev. Şirket, şerîke
Komele	Ciyê komekê ku ji bo armançê bi hev re dixebitin. Rêxistin, organîzasyon, cemiye: Komeleya nivîskaran. Komeleya çandê...
Lîste (italî)	Kaxiza ku navên çend kes yan tiştan li ser hev tê de hatîne nivîsîn. Navnîş, damik, fihrist, katalog, endeks, tablo. Lîsteya xwarinê amade kir
Pozisyon (Fransî)	1.rewş, hal. 2.cî, der, meqam. 3.pile, ast, derece, sewiye. 4.helwest, nêrîn. 5.ava
Rejim (Fransî)	1.Pergal, sîstem, nîzam. 2.awayê meşandina dewletan
Sazî	Avayîya ku karê hevbeş lê tê kirin. Dezgeh, rêxistin, avayî, teşkilat.
Sendîka (Fransî)	Yekîtiya pişeyî, yekîtiya karkeran ya ku li hemberî xwediyan kar mafê wan diparêze. Nîqabe.
Sponsor (Ingilîzî)	Kesê, yan dezgeheke alîkariya diravî dide kesekî, yan dezgehekê. Piştgir.
Sosret	Bûyerên ne asayî, ezêb, xerîb: Tiştê hatî serê me sosret bû.
Teror (Fransî)	Tirsandina bi kiryarên xerab, bi tayberî bi kuştinê

Tûrikê çivanokan

Di tûrikê me de îro çivanoka li ser destar heye. Destar (gêreso) amûreke herî kevin yê hêranê ye. Berî ku aş çêbin mirovan zadê xwe bi destar dihêra. Li hin gundan niha jî şîş, savar û tiştên wisa bi destar dihêrin. Dema destar digêrandin di ber re çivanok jî digotin. Em binêrin ka li ser destar çi hatiye gotin.

DESTAR/GÊRESO

Bihêre destar hûr hûr bihêre
Savarê îsal wek ziv û zêr e
Destiyê destar ji darkenêr e
Bihara îsal tev xêr û bêr e
Zadê hêrayî tavêje jêre
Pîra serkofî savêr dihêre
Destaro destî darê goza ye

Girgirê kêmkê pitik razaye
Dan û danhûrik ji hev cuda ye
Hinek jê şîş e hinek berba ye
Destî hinar e kevir ji deştê
Girrgira destar li min pir xweş tê

Bi merasimeke girseyî şênîyên Efrînê 4 şehîd spartin axê

Şênîyên Efrînê cenazeyên 4 şervanên di qonaxa duduyan ya Berxwedana Serdemê de şehîd bûyîn, li goriştana Şehîdan ya navçeya Ehdasê ya Şehba veşartin. R-2

Parlamentara HDPê: Emê xebata xwe bi hêztir bikin û deskeftiyên xwe biparêzin

20ê Adarê bi biryara Erdogan, Tirkîyê bi fermî xwe ji Peymana Stenbolê ya parastina jinan ve kişand. Li dijî vê biryarê, li seranserê Tirkîyê û Bakurê Kurdistanê jinan nerazîbûn da nîşandan. Jinan got: "Bi kişandina vê peymanê, zîlam û zagon di bin yek sîwanê de wê sûcên xwe li dijî jinê bikin..." R-3

"Bi têtîkoşîna xwe emê tecrîdê bişkînin"

Hevserokê Tevergera Civaka Demokratîk Xerîb Hiso: tecrîda li ser rêber Abdullah Ocalan tê kirin, li ser tevayîya gelan e.

RÛPEL-5

PDK Û DAGÎRKER HEMAN KIRYAR

16ê Sibatê bi biryara dadgeha Hewlêrê, cezayê 6 salan li ser 5 rojnamevan û çalakvanên Bahdînan hat birîn. Li hemberî vê biryarê jî dîsa gel bi çalekiyan nerazîbûna xwe nîşan dide. R-4

Pengava paqijiyê dest pêkir

Di dema qedexeya derketina ji derva, şaredarî valahiya taxan îstixlal kir ku deşt bi pengava paqijiyê bike. Di heman demê de ji bo ku hebûna erebeyan ne be aşteng, şaredarî bi erebeyên agir-kuj taxan bi avê temiz dike. R-4

Saziyên Fransayê: PKK'ê ji lîsteya terorê derxin

27 parti, komele, tevger û saziyên Fransa daxuyaniyeke hevpar dan û bang li hikumeta Fransa kirin ku PKK ji lîsteya terorê derxin û zordariya li ser Kurdistan bi dawî bikin. R-4

Sûka berhemên jinê sûkek karsaziyê ye hewceyî piştgiriya ye

Piştî derbasbûna demeke kurt li ser vekirina sûka berhemên jinê, tevî kêmbûna daxwaziya kirin û firotina jî, jinên firoşgeh bi hêvî ne ku gel piştgiriya ve pirojeyê bike, da ku ew gaweke ji bo pêşketina jinan di warê aborî de bavêjin. R-3

Bi merasimeke girseyî şênîyên Efrînê 4 şehîd spartin axê

Şênîyên Efrînê cenazeyên 4 şervanên di qonaxa duduyan ya Berxwedana Serdemê de şehîd bûyîn, li goristana Şehîdan ya navçeya Ehdasê ya Şehba veşartin.

Bi sedan koçberên Efrînê û şênîyên kantonê Şehbayê cenazeyên şehîdan; Reşîd Hesen (Bahoz), Xelîl Calo (Xabûr), Reşîd Xidir (Mezûm Şêrawî) û Yaqûb Ozdeniz (Şervan Efrîn) ji nexweşxaneyê Avrînê ya navçeya Fafînê girtin û bi karwanekî erebeyan ber bi goristana Şehîdan ya navçeya Ehdasê ve çûn. Di merasimê li goristanê de bi navê Meclisa Malbatên Şehîdan endamê rêveber yê meclîsê Hesen Berko axivî û ji malbatên Efrînê û malbatên şehîdan re sersaxî xwest. Hesen Berko got, bi saya şehîdan meşeleya şoreş û berxwedanê wê heta serkeftinê û xilasiya ji dagirkeran pê xistî bimîne. Herwiha salvegera damezrandina YPJ'ê li gelê Kurd û rêber Abdul-

lah Ocalan pîroz kir û rola YPJ'ê ya di têkbirina çeteyên DAIS'ê de destnîşan kir. Endama rêveber ya Kongreya Star Mizgîn Ehmed jî axivî û soza şopandina rîya şehîdan heta pêkanîna serkeftinê da û got, bi saya şehîdan meşeleya şoreş û berxwedanê wê heta serkeftinê û xilasiya ji dagirkeran pêketî bimîne. Piştî axaftin nasnameyên şehîdan YPJ'ê li gelê Kurd û rêber Abdul-

hatin kirin. Cenazeyên şehîdan di nava durîşim û tiliilyên dayîkan de hatin veşartin. ANHA

“Dewleta tirkî ji çeteyên Sûrî xwest ku ji bo şerê li Ukrayna amade bin”

SOHR'ê eşkere kir ku istixbarata dewleta tirkî ferman da çeteyên bi navê “Artêşa Nîştîmanî ya Sûriyê” ku ji bo şerê li Ukrayna amade bin. Li gorî çavkaniyên ji çeteyên girêdayî dewleta tirkî ya dagirker, tevgera dewleta tirkî li gorî xwesteka ji Ukrayna hatiye. Ukrayna di dema civîna wan ya bi artêşa tirkî re ya hefteya borî de ev ji wan xwestiye. Li gorî heman çavkaniyan di civnê de, istixbarata dewleta tirkî biryar daye ku ge-

lek pêngavan pêk binin û li gel Ukrayna bisekinin. Çavkaniyekî nêzî çeteyan ji El-Nehar El-Arebiyê re got, piştî perspektîfên dewleta tirkî gi-hatin serçeteyan, wan jî lez da amadekariyê. Çavkaniyê da zanîn ku navendên qeydkirinê yên nepenî, ji bo tomarkirina navên çeteyên ku dixwazin biçin Ukrayna hatin vekirin. Li gorî agahiyan her çeteyê biçe Ukrayna wê mehê 4 he-

zar dolarên emerişkî bistîne û di erkê wan çeteyan jî ew e ku li ser sînorê Ukraynayê ku di bin gefên Rûsyayê de ye, şer bikin. Çavkaniyan eşkere kir ku li gorî girîngiya nakokiya Rûsya û Ukraynayê û xetera wê, karekî bi lez û bez ji bo şandina beşa yekê ya çeteyan ku ne kêmi 7 hezar çete bin, tê amadekirin da ku kengê were xwestin bişîne. ANHA

Dewriyeya 45an ya Rûsya û artêşa Tirkî li rojavayê Dirbêsiyê pêk hat

Roja Pêncşemê polisên leşkerî yên Rûsya û artêşa tirkî ya dagirker li gundewarê rojavayê navçeya Dirbêsiyê dewriyeyê hevbeş meşandin. Dewriyeya hevbeş ya Rûsya-dewleta tirkî ji deriyê Şêrik yê sînorê (13 km li rojavayê navenda navçeya Dirbêsiyê) dest pê kir. Dewriyê ji 5 panzêrên Rûsya, 4 panzêrên dewleta tirkî û 2 helîkopterên

Rûsyayê pêk dihat. Dewriyeya hevbeş di gundên Şêrik, Delîk, Melêk, Bîrkinîs, Qêrewan, Zehir El-Ereb, Xezne, Ibrahîmîyê, Feqîre û Hilêwa yên rojavayê navçeya Dirbêsiyê re geriya. Pişt re panzêrên dagirkeriya tirkî vegeriyan xaka Tirkîyê û panzêrên Rûsya jî vegeriyan baregeha Rûsya ya li Qamişlo. Ji dema îmzekirina Peymana

Soçiyê ve (22 Cotmeh 2019), ev dewriyeya 45an ya Rûsya û dewleta tirkî ya dagirker e. ANHA

Di çalakiyên HRE yên dawî de 14 leşker û çete hatin kuştin

Di çalakiyên Hêzên Rizgariya Efrînê yên ji 19'ê Adarê heta 7'ê Nisanê de 9 leşkerên artêşa tirkî û 5 çete hatin kuştin, 12 çete û leşker jî birîndar bûn.

Hêzên Rizgariya Efrînê (HRE) têkildarî çalakiyên xwe yên dawî yên li dijî artêşa tirkî ya dagirker û çeteyên wê daxuyaniyêke nivîskî da. HRE da xuyakirin ku di çalakiyên

wan yên ji 19'ê Adarê heta 7'ê Nisanê de 9 leşkerên artêşa tirkî û 5 çete hatine kuştin, herwiha 10 leşker û 2 çete jî birîndar bûne. ANHA

Li herêma Firatê ji 9'ê Nisanê ve qedexeya giştî dest pê kiri ye

Hevserokatiya Meclisa Rêveberî ya Herêma Firatê ragihand ku ji 9'ê Nisanê ve qedexeya derketina derve ya giştî dest pê dika û wê 10 rojan dewam bike. Hêvserokatiya Meclisa Rêveberî ya Herêma Firatê li ser mijarê daxuyaniyek da.

Daxuyani wîha ye: “Ji ber derketina pêla sîsiyan ya vîrûsa koronayê û tomarkirina kesên pêketî li herêma Firatê, em bang li welatîyên ku li herêmên Firatê dimînin dikin ku tedbîrên tenduristiyê yên şexsî pêk binin (Maskan bi kar binin, destan dezenfekte bikin, nêzî hev nebin...hwd). Li gorî pêşniyarên Şaneya Aloziya Koronayê ya herêma Firatê em van biryaran digirin: -Li seranserê herêma Firatê derketina giştî û çûnhatina di nava herêman de qedexe ye. -Deverên giştî (Holên şahiya, cihên îbadetê, park, xwaringeh, kafeterya, klûbên werzişê, dikanên bazirganî û pişesaziyê û dikanên cilûbergan) tîn girtin. - Ji bilî sazîyên ku pêwîstiya bi karê rojane heye, xebat li sazîyên Rêveberiya Xweser tê rawestandî. Sazîyên ku pêwîstiya wan bi kar heye ev in: Desteya Tenduristiyê bi tevayîya ektîbên xwe.

Siyasetmedarê Kurd Yûsiv Dîbo jiyana koça dawî kir

Siyasetmedarê Kurd Yûsiv Dîbo di 85 saliya xwe de di encama krîza dil de roja Pêncşemê jiyana xwe ji dest da. Dîbo ji şênîyên taxa Cemaya ya Qamişlo ye. Yûsiv Dîbo yek ji welatparêzên bakur û rojhilatê Sûriyê ye û jiyana xwe di siyasatê de derbas kir. Dîbo bavê endamê Meclisa Serokatîyê ya MSD'ê Sînhanok Dîbo ye. Yûsiv Dîbo sala 1957'an tevî tevgera siyasî bû û ji dema damezrandina Partiya Demokratîk Kurdistanî li Sûriyê tevî bûye. Sala 1965'an jî tevî Partiya Çepgir ya Kurdî bûye û sala 1989'an heta 1997'an sekreterê giştî ya partiye bû. Yûsiv Dîbo dawiya 1999'an ji ber nakokiyên di nivîsgeha siyasî ya

partiyê de derketin, xwe ji kar kişand. Li aliyeke din jî Dîbo sala 2015'an bû endamê payebilind yê PYD'ê. Dîbo ji hêla hikumeta Şamê ve 6 caran hatiye girtin. Herwiha dadgeriya leşkerî ya Şamê sala 1974'an bi behaneya tevîbûna li komeleyeke nepenî jî mafên sîvîlî bêpar kir. ANHA

“Şano dayîka huneran û neynika civakê ye”

Kawa Fetah şano bi` Dayîka huneran û neynika civakê` bi nav kir û got; “divê heskiriye şanoyê gavên çalak biavêjin da rastiya heskirina xwe ya hunerê nîşan bidin.”

Mihrîcana 5'an ya Yekta Herekol ya Şanoyê 27'ê Adarê bi hilbijartina 9 şanoyan ji 23 şanoyan ji aliye komîteya nirxandinê ve dest pê kir. Diviya 6'ê Nisanê mihrîcan bi dawî bibe. Lê ji ber ragihandina qedexeyê 5ê mehê qediya.

tah diyar kir ku dozên civakî, azarên civakê ji ber şer û aloziyê, koçberî û guhertina demografîk ya ku li herêmên dagirkerî diqewimin û rewşa koçberan di nava kampan de, bûn mijara şanoyan.

QIRKIRINA ÇANDÊ

Her civak xwedîya çandêke cuda ye û pê tê naskirin. Gelê Kurd jî ji gelên ku xwedî miraseke çandî ya zengin e. Lê desthilatan û kapitalîzmê bi tevahîya rêbazan hewl dan çanda gelê Kurd tine bikin. Lewre çand nasname û hebûna her civakê ye. Ji ber wê di hinek aliyan bîngehî

yên çandê de mîna şano pêş neket. Lê gelê Kurd jî bo parastina şanoya kurdî li ber xwe da û hê jî di berxwedanê de bi îsrar e. Fetah da xuyakirin ku şanoya kurdî xwedî girîngiyeke mezin û bîndereke diyar li ser cihanê ye. Fetah anî ziman ku derfetên kêm, dagirkirina herêmên kurdî, qirkirina çanda kurdî ji aliye pergalên desthilatdar ve roleke mezin di paşdemayîna hunera şanoyê de list. Têkildarî asta şanoyên li bakur û rojhilatê Kurdistanê Fetah diyar kir ku her du jî bi rêya pêşxistina hunera derhêneriyê û nivîsandinê gelek pêşkeftî ne.

Fetah da zanîn ku li bakur û rojhilatê Sûriyê ji bo pêşxistina şanoyê heta ku bigihîje asta cihanê gelek xebat tê kirin. Fetah diyar kir ku Mihrîcana Şehîd Yekta Herekol ji bo danasîna şanoya kurdî hatiye veqetandin û nişaneya balkêşî û eleqedarîya bi çanda kurdî re ye. Fetah got, şano neynik û rengvedana çand û şaristaniya her civakê ye. Roleke girîng di parastina çand û dîrokê de dilîze.”

REXNEYÊN WÊJEYÎ

Têkildarî nêrînen komîteya nirxandinê ku ji 6 endamên pispor û akademîsyananê şanogerî pêk tê, Fetah diyar kir ku komîteyê şano bi rêya diyalog û peyamê wê, nirxand û wiha berdewam kir: “ Rola lîstikvanan de, dîkor, xebata hevbeş û derhêner jî di ber çavan re hat derbaskirin.” Tê payîn ku komîteya nirxandinê civînekê bi timên şanoger re ku şano pêşkêş kirine lidar bixe da ku di demên pêş de şaşîtiyan derbas bikin û bi awayekî baştir şanoyan pêşkêş bike. Kawa Fetah da zanîn ku divê girîngiyê ji şanoyê re were nîşandan, da ku bibe lêvegera nişanê şanoyê. ANHA

Film: Malava Analog Derhêner: Hîwa Amînnejad

Ev sînema nexweşiyêke bêeman e! Bi kî ve bizeliqe dev jê bernade û ew bi sêhra xwe mirovan di bin bandora xwe de dihêle. Kak Saîd jî bi kameraya xwe ya analog jî vê nexweşiyê para xwe têr girtiye. Piştî vê nexweşiyê ne şev jê re maye û ne jî roj. Jiyan lê herimiyê! Ew bê kamera nikare bîji û sekn û tebat pê nakeve. Kak Saîd ewqas bi vê nexweşiyê ketiye ku ew dixwaze li camiyê filmekê nîşan bide û ji bo vê yekê gundiyan vedixwîne nişandana filmê, lê ew daxwaza wî naçe serî û dawiyêke tahmsar li benda wî ye. Li gundekî dîr yê Rohilatê Kurdistanê kameraya Kak Saîd diqêve çavê Kurdistanê. Çi dikeber ber kameraya wî ew digire û arşiv dike. Xweza, mirov, jiyana gundiyan

û kesên temen dirêj yên ku li gundê wî ne. Li mala wî lodek bandên dîmenên ku wî ew girtine, hene û van bandan bi saya kurê xwe Dîyako diparêze. Malava Analog, rêzgirtineke ji bo hêz û hezkirina li gel sînemayê. Kak Saîd wek Dîzîga Vertov ê Rûsî, dibe mirovekî bi kamera û di rêçîka Sîne-Çav a Vertov de dimeşe. Rastî çî be wê digire û dixwaze nîşanê me bide. Film: 1001 Sêv Derhêner: Taha Karîmî Çend mirovên ku di gorên komî de nemirine û jî nû ve zîl dane, bi me re diaxivin. Bibîranîn û serpêhatiyên xwe yên dojehî dirijînin ber mirovahiyê. Ji mirinê mezintir û jî Enfalên bi hêzîr in ew. Li rûyê me dinihêrin, li rûyê dinyayê dinihêrin û

dixwazin dengê dilê dinyayê bibîhîzin. Ji lew re di dilê wan de 1001 birîn û çirok hene. Di dilê wan de Enfalên xedar hene ku kêlên goran qet têra wan nakin. Lê çî ecêb e dîsa jî ew sêvên mîxekrêj bi rîya çemê Dicle dişînin Bexdayê. Li gel ewqas qirkirin û enfalan, ew aştiyê dixwazin. Dilê wan jî gorên komî mezintir e, hêviyên wan jî zilma zordaran bilindtir in. Gelo çend sêvên mîxekrêj

têra yên çûyî dikin? Enfal bi çend sêvên mîxekrêj tê jîbîrkirin yan jî dermankirin? Me ne hewce ye hûn darên sêvan bixeritînin!? Ma ne hewce ye hûn darên dinyayê hemûyan biweşînin!? Gelo çend sêvên mîxekrêj têra aştiya cîhanê dikin? Kêngî Kurd û دنیا wê li hev werin? Heger hûn li şûna Kurdan bûna, we yê çî bikira gelo? Yeni Ozgur Politika

Sîpan Şînda

Bihar bi hemî xeml û xêla xwe ve hêdî hêdî xwe berdide li çiya û baniyan, newal û geliyan, deşt û zozanan. Bihar, mizgîniya vejîna xwezeyê ye, derbûna kani û robaran e, dan dera berfîn û binefşan e, şînbûna canîmêrg û nêrgîzan, sosin û beybûna ye. Mizgîniya biharê û xeml û xêla wê kulîlkên nazdar û jî kurt in. Belê kulîlkên biharê jî kurt in, lê ew her çend jî kurt in jî, keyfa ku mirov ji wan distîne bê hewla ye. Gelo çî tîşt dikare wê keyfxweşiya ku dema çavên mirovî li canîmêrgê, li binevşûkê, li beybûnekê yan jî li nêrgîzekê dikeve bide mirovî jî xeynê wê xeml û xêla biharê pêve... Ew keyfî û xweşiya mirov jî wê seht û gava kurt distîne... Ew lehza ku mirov yazdeh mehan, çar demsalan li bendê dimîne... Ew kulîlkên ku xwezeyê dixemilînin, ew xeml û xêla ku dilê mirovî terr dike, rûyê mirovî geş dike, mirovî şad û sermeşt dike, jî xem û xeyalan û kul derdan dîr dixe... Ew xeml û xêla ku kaniyên evînê der dike, zîmanê salûr û bilbilên lal bûyîn vedike, hêlin û levdikan jî nû ve ava dike, jiyane jî nû ve zindî dike... Ax xececiyên kum sor û jî kurt! Ma bihar bê we dibe. Ew zeviyên jî kumê we sor dibin çiqaşî bi xeml û rewş in... Ew lîlozên çîyayê Cûdî û gulnixwimên li çîyayê Simbilê û Zagrosê çavê her tim bi hiznî û weke rondikên çavên bûkên ser bi xêlî nazenin... Nazanînin rondikên çavên bûkên ser bi xêlî, weke gulnixwimên tenê li çîyayên poz bilind yên welatê birîndar şîn dibin... Gelo çî derdê te heye ku tu tenê li çîyayên welatê dilkul û birîndar şîn dibî û te serê xwe nixwim kirî ye... Gelo çî li te qewimî ye te serê xwe tewandî... Yan tu jî weke dayîkên welatê min dilkul û kezeb sewatî... Yan jî tu rondikek jî çavên dayîka min î... Lê ez dizanim, her çend te gula xwe semixwim jî kirî ye, tu jî weke dayîkên welatê min serbilindî û tu bi xeml û rewş î... Lê bêhna biharê, nêrgîzên çîya... Ew nêrgîzên jî latên asê bêhna xwe li ser gelî û newalan de berdidin... Ew nêrgîzên weke hêlîna teryê baz, tenê di lat û zînarên asê de çêdibin û mirov nikare xwe bigihîne... Gelo çî bêhn weke ya wan xweş e... Na, ne misk û ne ji ember, ew bêhnxeştiya hemiyane... Dema mirov wan nêrgîzên lata dide li ber bêhna xwe çî hizûrekê berdidin nava giyanê mirovî û mirov çîqes pê şad û sermeşt û geş dibe... Belê xemla biharê, keyfa dilê yarê... Ew yara xemla wê jî ya biharê, şewq rûyê wê jî ya wan kulîlkên jî kurt... Ax bihara welatê min... Ew çîyayên te yên hinde asê û poz bilind, di biharê de çîqas bi xeml û rewş û bi heybet in... Na, xeml û xêla çî çîyan ne weke ya wan çîyayên pîroz in. Ew hizûr û dilgeşî, sebr û sebata ew çîyayên welatê min didine mirovî çî çîyayên din nikarin bidine. Ew bîna ku jî wan nêrgîzên li lat û zînarên çîyayên Kurdistanê de şîn dibin difûre jî çî nêrgîzan na fûre. Belê xeml û xêla bihara welatê min e hizna dilê min dike û vediguhêre şahiyê... Û xeml û rewşa bihara welatê min e derdike kaniyên dilê jiyane...

Pengava paqijiyê dest pêkir

Di dema qedexeya derketina ji derve, şaredarî valahiya taxan istixlal kir ku dest bi pengava paqijiyê bike. Di heman demê de ji bo ku hebûna erebeyan ne be asteng, şaredarî bi erebeyên agirkuj taxan bi avê temîz dike.

Lêzan EBDIKÊ/Qamişlo

Cigerê şaredariya bajarê Qamişlo yê bi navê Nûrî İbrahim ev agahi dan: "Ev pengav ji demek de di pêlânên me de bû, lê derfet çê nedibû. Ji bo wê bi biryara qedexeya derketina ji derve, me wek derfet bi kar anî û me dest bi vê pengavê kir. Ev pêngave 5-6 rojan wê bidomîne" Nûrî diyar kir di vê pêngava paqijiyê de, ewê gemara komkirî jî çareser bikin û ev pêngave wê belavbûna korona jî kêm bike. Hevseroka şaredariya bajarê

Qamişlo, Dîlan Hesî li sere mijarê agahî zêde kirin û wiha got: "Pengava me ji bo taxên sereke û bajêr e. Destpêkê de qonaxa şuştinê û dawî de jî qunaxa taqîmê(dezenfekte) ye. Herwiha komîtên me yê karên wan bi taybetî ji bo baqijkirina dibistanan hene. Lê li gor derfetên di destê me de, şaredarî bi tenê têrî nake. Ji bo wê me têkilî bi komîta tenduristî girêda ku ji bo dermanên paqijiyê alîkarbe. Di heman demê de me têkilî bi focên agirkuj jî kiriyê ji bo paqijkirina taxan. " Nêrînên gel Şêneya bi navê Firyal Mihemed li ser vê pengavê wiha nêrînen xwe da: "pengav gavekî pir pîroz e û dibe alîkar bi gel re. Lê ta niha hin negihştine taxa me, dibe ku rojên bê pengava xwe bi temamî xelas bikin û ti tax bê

Li Nexweşxaneyê Kobanê neştergeriya yekê ya dil

Piştî 5 rojan ya vekirina beşa neştergeriyê dil, roja Pêncşemê neştergeriya yekê ya dil li Nexweşxaneyê Kobanê bi serkeftî çêbû.

Emeliyata dil ji jineke (54) ji Kobanê re bi çavdêriya bijîşkên pispor li beşa emeliyên dil (qes-tera) ya Nexweşxaneyê Kobanê pêk hat û serkeftî bû. Ji bo kêmkirina êşa nexweşan û lêçûnên tenduristiyê, Nexweşxaneyê Kobanê cara yekê 3'yê Nîsanê bi piştgiriyê Desteya Tenduristiyê ya Herêma Fîratê beşa emeliyên dil vekir. Têkildarî emeliya yekê Dr. Ehemed

Ewnî Bozan diyar kir ku emelî serkeftî bû. Nêzî saetek û nivê dem wan kir û bi çavdêriya kadroyên tenduristiyê yê wê beşê pêk hat. Dr. Ewnî da zanîn ku rewşa nexweş baş e û wê 24 saetan di bin çavdêriyê de bimîne. Di beşa emeliyên dil de 4 bijîşkên nexweşiyên dil yê pispor û 10

hemşîre û alîkar dixebitin. Kurê jina emeliya wê bûyî Ehemed Mistefa spasiya rêveberiya Nexweşxaneyê Kobanê kir û got, nexweşxaneyê em ji zehmetiya rêwîtiyê xilas kirin û lêçûna emeliyê jî sivik kiriyê. Hêjayî gotinê ye ku emelî bi nivê bihazê emeliyên li nexweşxaneyên

din yê bakur û rojhilatê Sûriyê ne. Berî vekirina beşa emeliyên dil li Kobanê, nexweşan ji bo çêkirina emeliyan berê xwe dida herêmên din yê bakur û rojhilatê Sûriyê û ji ber wê pereyên zêde xerc dikirin û gelek zehmetî di rê de dikêşandin. ANHA

REWŞA DERMAN LI HERÊMÊ

Serbest EHMED/Qamişlo

Bi girtina riyên di navbera bakur û rojhilatê Sûriyê û herêmên Hikumeta Şamê de, herwiha belavbûna û xeteriya vîroşa korona (covid19) rewşa alavên tenduristî û jiyana xelkê bakur û rojhilatê Sûriyê dixê xeterê de. DIVÊ DERMANXAN E WERIN KONTROLKIRIN

Têkildarê rewşa derman û alavên tenduristiyê, welatîyê bi navê Mihemed Etê axivî û wiha got; " Hemû pêwîstiyên me yê rojane, di rewşa aborî de bihazê wan bilind bû ne. Derman pêwîstiyê cuda ye, Mirov nikare derman ne kire. Her çende ku bihazê derman li

ser bakê tê nivisandin jî, lê bi sê qatan bihatir tê firotin. Li her dermanxaneyekê jî bi bihazêkî cuda tê firotin. Hemû cureyên dermanan jî nayên bidestxistin. Xwediyê dermanxana û depoyan, dermanan vedîşêrin û bi giranî difiroşin. Em hêvî dikin ku kontrol li ser wan were kirin û rê li pêşiya wan bê girtin û nehişin pazirganiyê bi jiyân û tenduristiya mirovan bikin."

DIJBERIYA XWE BI QUTKIRINA RIYAN DIDIN NIŞANDAN Hevserokê Desteya Tenduristî ya Herêma Cizîrê Mustafa Keleş, derbarê mijara derman axivî û ev nirxandin kir; " Ji ber rewşa aborî ya giştî li Sûriyê û belavbûna korona ku xetereke mezin derxistiye holê, pirsgrêkên derman kurtir bû ne. Aliyên şerê Sûriyê jî, ji bo berjewendiyên xwe hemû rê

PROJE Û PLANÊN RÊVEBERIYA XWESER

Mistefa Keleş axaftina xwe wiha domand: "Komîteyên me yê şopandinê hene, kontrola depo û dermanxaneyan dikin û di civînan de jî tîrên agahdarkirin ku rola xwe xurtir bikin. Bi armanca avakirina siwaneke kar û kêmkirina bandora vê kirzê e, civîn li gel

yekîtiya depoyên derman û yekîtiya dermanfiroşan tîr kirin. herwiha Projeya avakirina kargeheke dermanan li herêma Cizîrê dest pê kiriyê. Em bang li hikumetê şamê û dewletên din dikin, ku derman navxweyî jî hene; bihazê dolar bû sedama hin kesên bazirgan yê tîrê berjewendiyên xwe diparêzin ji bo ku dermana bi giranî bifiroşin, dermanan di depoyan de vedîşêrin." **PROJE Û PLANÊN RÊVEBERIYA XWESER** Mistefa Keleş axaftina xwe wiha domand: "Komîteyên me yê şopandinê hene, kontrola depo û dermanxaneyan dikin û di civînan de jî tîrên agahdarkirin ku rola xwe xurtir bikin. Bi armanca avakirina siwaneke kar û kêmkirina bandora vê kirzê e, civîn li gel

Xebata Kurdan li Ewropa: PENA KURD

Derwêş M. Ferho

Ji 1992 heta 2018, bê navber, her sal diçûm Gurciştan û Ermenîştan. Her sal jî min sazîyên Kurdan li Gurciştan û Ermenîştan ziyaret dikir. Li Gurciştan, Komeleya Kûltûrî ya Kurdiştan (vê dawiyê ji sedema zexta Turkiyê ji aliya dewletê) hat girtin, navdarên Kurdên mîna Keremê Anqosî, Îsko Dasînî, Ando Çildergûşî, Nodar Mamreşî, Besa Caferova ziyaret dikir. Li Ermenîştan R'ya Teze, Radyoya "Dengê Êrîvanê", Mala Kurdan, gundên mîna Elegez, Rêya Teze, Cumbaşvan, Mîrek, Senger, Şamîran ... ciyên sereke bûn, min ziyaret dikir. Derfet pêk hat û me Hiseyn Cindoyan (yekemîn mamosteyê Kurd ku gelek ji şagirtên wî bûne nevdarên ji civaka Kurd li Kafkasê), Grîşayê Memê, Şakiroyê Xudo, Egîdê Cîmo, Feyzo, Rizganê Recewî, Tosîne Reşîd, Wezîrê Eşo, Emerîkê Serdar, Karlanê Çeçan, Çerkezê Reş, Aslan Beg, Mahmud Beg dt. Mixabin çend kes jî wan di vê navberê de çûne ser dilovaniya xwe. Li Êrîvanê Dengê Êrîvanê, bi salan e bi serkariya Keremê Seyad weşana xwe didomand. Yekemîn car ku ez çûme wira 1992 bû. Naverojêkê çûm Radyo. Keremê Seyad û çend kesên din xizmet dikirin. Rewş baş nebû. Sovyet jî hev dihewşiyê, rewşa aborî xerab bû. Di nav derfetên dijarwan de bûn. Xemgîniyek mezin di rûyê wan de xuya dikir. Di 2005 de ji tev 32 xwendekar û ciwanên Kurd ji Ewropa me di garçeweya projeyê kûltûrî de Dengê Êrîvanê (Radyo) ziyaret kir. Bînevsa Bêrîvan wê demê ji bo filma xwe ya documenter bi navê Gelê Tawusî Melek (Traces: The people of Peacock) bi Keremê Seyad re hevpeyînek dirêj kiribû. Mamoste bi berferhî jî komê re axaftibû. Mamoste Keremê Seyad gelekî xemgîn bû. Di nav şert û mercên dijarwan de kar dikir. Tenha mabû. Ez, cigirê serokê Parlemantoya Brukselê Jan Bêghîn û senator Hugo Van Rompaey (2005) çûn Radyo. Demek dirêj axaftin. Min jê re got ku berî hatina xwe me soza hevdîtin bi berpirsiyara karên gelên cuda li Ermenîştanê şendiye ji roja din dive herin wê bibînin. Me bi hevra biryar şend ku ew jî bi me re were. Roja din em bi hevra çûn wira û li ser pirsgrêkên Kurdan, rewşa Radyoyê axaftin. Di nav axaftina xwe de me ji xanîma berpirsiyar re got ku di nav civaka Kurdên Ermenîştanê de dubendîtî peyda bû ye û beşek Kurdbûna xwe red dike, xwe wek gelekî din, wek "gelê Êzdi" bi nav dike. Ev jî dibe sedema parçebûna gelê me û ne ji bo Ermenîyan ne jî ji bo Kurdan tişteki beş e. Me rica kir ku hikûmeta Ermenîştan di vê derbarê de hassas be û nexwaze Êzdiyan jî Kurdan biqetîne. Her tim xemgînî jî rûyê Keremê Seyad kêm nedibû. Bi taybetî dema behsa rawşenbîrên Kurd dibû. "Piraniya rawşenbîrên me jî vira belav bûn. Kêm kes mane. Hinek çû Ewropa, hin çûn Rusya, yê din çûn welatên din. Rewşa aborî em jî hev tert û bela kirin. Radyo li aliya kî, R'ya Teze li aliya din bi derfetên xerab weşana xwe dikin. Ewê rojên pêş me çî şanî me bikin nizanîn." Keremê Seyad xizmetkarekî mezin bû. Di radyo de heta roja dawîn bi derfetên herî kêr de kar kir. Lê karê xwe bermeda. Mîrasa rawşenbîrên mîna Casîmê Celîl, Erebe Şemo, Qanatê Kurdo, Şekiroyê Xudo, Keremê Anqosî, Karlanê Çeçan, Ferîkê Usiv, Xelîlê Çeçan, Egîdê Cîmo, bi xebta xwe, bi dengê xwe bi salan xwedî kir, jindar kir. Lê mala xerîbiyê wêran bike. Ew jî ji nav me çû. Ewê her tim di bîra gelê Kurd de bimîne.

Parlamentara HDPê: Emê xebata xwe bi hêztir bikin û deskeftiyên xwe biparêzin

20ê Adarê bi biryara Erdogan, Tirkiyê bi fermî xwe ji Peymana Stenbolê ya parastina jinan ve kişand. Li dijî wê biryarê, li seranserê Tirkiyê û Bakurê Kurdistanê jinan nerazîbûn da nîşandan. Jinan got ;" bi kişandina wê peymanê, zîlam û zagon di bin yek sîwanê de wê sûcên xwe li dijî jinê bikin."

"KIŞANDINA JI PEYMANA STENBOLÊ XELEKA DAWÎ YE"

Parlamentara Partiya Demokratîk Ya Gelan(HDP) Ayşe Acar, derbarê rewşa dawî û kişandina Tirkiyê ji Peymana Stenbolê axivî û ev nirxandin kir: "Ev demeke dirêje ku AKP-MHPê sûcan li dijî mafê mirovan û bi taybetî jî di jî jinê pêk tîne. Dixwazin rola jinan di civakê de tine bikin û civakeke bi rengekî nijadperest û mîrane biafirînin. Ji 2015an ve şerê xwe li dijî jinan diwartir kirine. Bi hezaran jin destgîrî kirine û ji Hevserokatiya Şaredariya jî dûr xistine. Bi dehan rêxistinên jinan girtine. Di hikumeta xwe de jî, wezaretê jinê hilweşandin e. Niha li dijî destkeftiyên jinan tev digerin û êrişên li ser HDPê jî bi heman armanç ne. Eger em bêjin kiriyên AKP-MHPê di jinan weke zîncîrêkê ye, kişandina jî peymanê stenbolê xeleka dawî ye."

"DIXWAZIN DESTKEFTIYÊ JINÊ TINE BIKIN "

Ayşe axaftina xwe wiha dewam kir: "beriya kişandina peymanê jî ,sûc li hember jinê dihatin kirin. Lê bi kişandinê re hikumet pêşgîriyê dide zîlam û ji niha û şunve di

bin sîwana zagonê de, bê ku kes rêgîriyê lê bike wê sûcên xwe bike. Dixwazin destkeftiyên ku jinê bi xebata salane bi dest xistiye, bin pê bikin. Piştî nemana zagonêkê jinê biparêze, sûc zêdetir bûne. Niha li Tirkiyê her 12 saetan, 6 jin tîrên kuştin. Armanca desthilatê ewe ku jineke lewaz û bê hêz ku her pêwîstiya wê di jiyânê de bi mîr hebe, biafirîne. Niha ne tenê hişmendiyê desthilatdar ya zîlam şerê jinê dike, zagon jî tevî wê hişmendiyê bû."

HDPÊ BI PÊŞNGIYA JINÊ PERJEWENDIYÊN WAN TÊK DIDE

Ayşe Herwiha got ;" HDPê di aliya siyasî, mafê mirova û azadiya jinê

de xebateke mezin dike. Pergal û projeyên HDPê perjewendiyên desthilatan dixê xeterê de. Xebata HDPê ya li dijî hişmendiyê zîlam ya hezarên salan têk dike. Di partîya HDPê de, jin pêşeng e. HDPê jî wan re nîşan da ku cihê jinê ne tenê mal e, Jin dikare bajar û şaredariyan bi rêvebibe; Jin bi fikir û vîna xwe dikare civakê biguherîne û jî bindestiya hişmendiyê kolefî ya hezar salan derîne. Bi pêşengiya jin, HDPê li seranserê bakurê Kurdistanê gelek destkeftî û mafên jinê bi dest xistin. herwiha HDPê û gelê kurd bi pêşengiya jinê têkoşîneke bêhempa dike û guhertineke dirokî pêşxistiye. Lewra herku diçe, êrişên xwe li dijî HDPê diwartir dikin. Bi êrişên

xwe dixwazin HDPê û siyaseta hevserokatî tine bikin."

"DURIŞMÊN EWROPA DEREWIN"

Ayşe Acar, derbarê helwesta Yekîtiya Ewropa û civîna wan ya li gel Erdogan darxistî, wiha şîrove kir:"Ji rengê û dîmenên civîna nûnerên Yekîtiya Ewropa li gel Erdogan diyar bû ku bêrêzî li himberî endama şandê ya jin hatibû kirin. Ewropa bi bertekên xwe yê şermoke dixwaze nîşan bide ku mafê jina diparêze. Lê ev kiriyarê hemû, li ber çavên wê tîr kirin û niha jî, ji bo berjewendiyên xwe têkilîya li gel Tirkiyê xurtir dike. Em dikarin bêjin durîşmên wê hemû "Derewin."

"ME XEBAT KIR, EM XEBAT DIKIN, EMÊ XEBAT BIKIN "

Palamentara HDPê Ayşe Acar axaftina xwe wiha qedand: "Jin li himberî wan kiryanan, helwestên xwe tîne zîlam ku ji bo dirûnê jinê xwe bi rêxistin kiri ye. Bi hemû hêza xwe xebateke bênavber li dijî sîc û biryara rakirina peymanê dewam dike. Em Biryara Erodgan qebûl nakin, peymanê stenbolê destkeftekî jinan e."

Sûka berhemên jinê sûkek karsaziyê ye hewceyî piştgiriya ye

Navenda Nûçeyan/Qamişlo

Piştî derbasbûna demeke kurt li ser vekirina sûka berhemên jinê, tevî kêmbûna daxwaziya kirîn û firotina jî, jinên firoşgeh bi hêvî ne ku gel piştgirîya wê pirojeyê bike, da ku ew gavekê ji bo pêşketina jinan di warê aborî de bavêjin.

Ji bo piştgirîya jinan di warê aborî de, 7ê Adara 2021 şaredariya kantona Qamişlo sûkek bi taybetî ji bo berhemên jinê vekir. Sûk li taxa Erbe Şewari ya bajarê Qamişlo ye.

PIŞTGIRIYA JINAN BIKIN DA KU ABORIYA XWE XURT BIKIN Sûk ji 14 dikana pêk tê. Dikanên cilûbergên Kurdî, karê destan, pêdeviyê paqîşkirinê, bîhinênxweş û pirtûkxaneyek lê heye. Seatên kar jî nehê sibehan dest pê dike û heta çarê êvarî dewam dike. Di destpêkê de Cigira Ofîsa jinê ya

desteya Şaredariyê herêma Cizîrê Bêrîvan Omer li ser sedemên vekirina wê pirojeyê axivî û diyar kirk u ev du salin, ew amadekariya vekirina sûka berhemên jinê dikin. Armanca wan jê ewe ku, jinan teşwîq bikin ku têkevin bazara kar û aborîyê da hêza wan xurt bike. Ji aliya din jî derfetên jinên karker hindik e, ji ber wê ev piroje hat vekirin. Di derbarê hilbijartina pêdeviyên

ku li sîkê tîrên firotin Bêrîvan bi lêv kir ku ji bo kesên dixwazin bixebitin, wan ev piroje ragihand. Daxwaziya wan ew bû ku bi taybetî karê destan bidin pêş, lê ji mafê firoşgeh jî heye ku tiştê bixwaze hilbijêre û bifiroşe. Di dawîya axaftina xwe de Bêrîvan piştêrast kir ku ew bi hevkarîya Weqfa Ferensî alîkariya jinan kirin. Herwiha kirya dikanan jî sê mehan jî firoşgeha nayê girtin û

pişt re wê kiriya dikana 30 hezar lîreyên sûrî be. "FIKRA VEKIRINA SÛKA JINAN MIN JÊ HEZ KIR" Xwedîya dikana cilûbergên Kurdî dirûvan Mizgîn Ehemed kêfxweşiya xwe tîne zîlam ku ji bo dirûnê bikirên wê çêbûne. Mizgîn diyar kir ku sedemê hilbijartina kar li wê sîkê ew bû ku sîkek bi taybetî ji bo jinan hatibû vekirin û jî wê fikrê jî pir heskiriye. Herwiha ji bo alîkariya jinan jî bike, ew bi bihazêkî kêr dirûtinê dike. Di heman mijarê de Sena Şêxmûs ya ku pêdeviyên xwe dikirin, jî me re axivî û bi lêv kir ku sedema hatina wê ya li wê sîkê ewe ku mereqa sûka jinê kiriye û bi wê yekê keyfxweş e. Heman demê de wê karê dirûtinê ecibandîye û diyarkir ku bi bihazêkî kêr cilûberg tîrê dirûntin. Di dawîya axaftina xwe de Sena got ku ew piştgirîya sîkên wiha dike. Çimkê bi bihazêkî kêr pêdeviyên difroşin û aboriya jinan jî xurt dibe.

Rêber Apo heqîqeta me ye

Gulîştan XALID

Di mirov de herdem lêgera nas-kirina xwe û hawîrdora xwe hebûye û ewê herdem jî hebe. Jiber zanebûn û keşîfkirina heqîqeta raştiyan bê sinore. Raştî herdem hene, lê pênasaya jî raştiyan re dughere. Guhertina pênasayan jî bi vebûna ufqên mirov û têgihiştina ku li gorî qanûnên gerdûnê, ne li gorî qanûnên ku bi aqlê mirov yê girêdayî berjewendî û hesabên teng ve dema ku pêşket, wê demê mirov nêzîkî heqîqetê dike. Her raştîyek heqîqetêke xwe heye, lê heqîqeta her raştîyekê yeke, ew jî faamkirina qanûnên xwezaya wê raştîyê û girêdaneke raştî ya di navbera sedem û encamên hebûna wê de dana çêkirine. Her raştî çiqas li gorî xwezaya xwe tevbigere, an were bi tevger kirin, were pênasê kirin ewqes dibe nêzî heqîqeta xwe. Weke mirov jî dema ku em li heqîqeta xwe digerin, vegera li kokê xwe, xwezaya xwe û jiyaneke li ser wî esasi dixwazin. Jiber sisteman, bîrdozîyan li gorî xwe an jî bi qasî têgihiştina xwe civakan însa-ava dikin, lê di însakirina civak û mirov de dema ku qalib an jî sînorên hişk hebin, ew dem xetîmandinê destpê dike, xetîmandin jî dibe sedemê qawisan. Ji raştiyan ku heqîqeta wê hatiye berovajî kirin û gelek leystok jî bo çewtkirina wê raştîyê di mejiyê mirovan de dana runiştandin jine. Jin raştîyeke, hebûneke, zindîyeke, lê heqîqeta wê hebûnê jin jî civak jî pêwîstiya wan ya şîrovekirineke di cih de hebûye. Weke jin em gelek bi şansin ku di serdema me de rêbereke xwedî jinê xwe bi rêxistin kiri ye. Bi hemû hêza xwe xebateke bênavber li dijî sîc û biryara rakirina peymanê dewam dike. Em Biryara Erodgan qebûl nakin, peymanê stenbolê destkeftekî jinan e."

Rêber Apo jî ew diwarên ku li ser xwezaya mirov hatibû avakirin hilweşand. Di şexsê jin de, tevayî mirovatiyê di nava pencên desthilatdara de hatibû perpitandin, fetisandin û xetîmandin. Rêber Apo, ew zexta desthilatdara ku li ser dînamîka herikbar û hêza hindirîn ya jin û civak hatibû ferzkirin, bi felsefeyêke ku mirova berbi heqîqetê ve dibe rakir. Jin çiqas hêza xwe nas dikin ewqes jî bo civakê jî dibine hêz, civak jî çiqas heqîqeta jin faam dikin ewqes herikbar û afrîner dibin. Ji lewma her ku heqîqeta Rêber Apo jî ji aliya jinan û gelan ve tê faam kirin, ewqes kêşer dibe. jiber rêber Apo heqîqet me û raştiya gerdûna hindirê mirov bixweye.

REWŞA ROJNAMEVAN Û ÇALEKVANÊN BEHDÎNAN DI ZINADANÊN PDKÊ DE

Serbest EHMED/Qamişlo

Tirmehê 2020an, ji ber qeyrana(kirîz) aborî li başurê Kurdistanê, çalakî li dijî PDKê hatin lidarxistin. PDKê bi hêzeke leşkerî êriş çalakiyan kir û bi sedan çalakan destgîr kirin. 16ê Sibatê, bi biryara dadgeha Hewlêrê, cezayê 6 salan li ser 5 rojnamevan û çalakanê Bahdînan hat birîn. Li hemberî vê biryarê jî dîsa gel bi çalakiyan nerazîbûna xwe nîşan dide.

Têkildarî kiryarên PDKê yên li dijî zagonên mafê mirovan, çalakan Dîfa Herkî axivî û got: "Heta niha mafê serdanê ne dane malbat û parêzerên girtiyên. Derheqê wan de, tenê ji Komîteya Mafê Mirovan ya parlemanê başurê Kurdistanê ve agahî hatine girtin."

REWŞA DAWÎ YA ZINDANÊ Dîfa Herkî bal kişand ser

şertûmercên girtiyên û wiha pêde çû; "Komîteya Mafê Mirovan rewşa wan ya li zindanê şopandibû û diyar kirbû ku 130 kes li hundirê yek odeyê de jiyân dikin, şertûmercên girtîgehê pir xirab in, ev yek biyê sedema têkçûna tenduristiya wan." Dîfa Herkî herwiha ev nirxandin kir: "PDKê rê nade ku li gel wan hevdîtin di çarçoveya mafê girtiyên de bîn kirin. Di zindana Hewlêrê de Li dijî wan şereke derûnî tê kirin û pêwistiya jiyân

ji wan re nayên pêşkêşkirin. Ev kiryar dermîrovî ne, xeterê li ser jiyana wan çêdike."

"ROJNAMEVAN DENGÊ GELÊ XWE NE" Herkî derbarê armanca PDKê de wiha got; "PDKê dixwaze rastiyan veşêre. Rastî ewe ku Hikûmeta Başûr li dijî gelê herêmê tevdiqere; Mûçeyên karmendên xwe nade, kesên ku hewl didin gendeliyê eşkera bikin, rastî kiriyarên wan yên dermîrovî

tên. Dixwaze gel bi destgîrkirinê bitirsîne. Ji bo berjewendiyên xwe yê qirêj biparêze, amedeye li hember gel şêwaza ne mirovî bi kar bîne. Niha di zindanê de 75 çalakan li benda biryara dadgehê ne. Ez jî yek ji wan kesa me ku biryara girtina min derketiye. Ji ber wê ez jî herêmên di bin kontrola PDKê de derketim. Karê rojnamevanan jî ewe ku van rastiyan eşkere bikin. Rojnamevanan destgîr dikin ta ku kiryarên wan yên li dijî gel, veşartî bimînin."

"PDKÊ ŞEWAZÊN DAGIRKERAN BI KAR TÎNE" Dîfa Herkî da zanîn ku, ew bi parêzer, çalakan û rêxistinên mafên mirovan yê navneteweyî de, di têkiliya de ne û kiryarên PDKê ji cîhanê re, bi belge nîşan dikin û wiha bi dawî kirin; "Parêzerê çalakan û rojnamevana, biryara Dadgeha Hewlêrê red kiriye û li Dadgeha Bilind ya Giliyan, dosiya vekiriye. Hêviya me ewe ku biryara Dadgeha Hewlêrê were hilweşandin û rojnamevan azad bibin. Kiryarên PDKê yên li dijî gelê başûr, kiryarên dagirkeran e. Îran û Tirkiyê jî li dijî çalakanên kurd heman suncan dikin."

Saziyên Fransayê: PKK'ê ji lîsteya terorê derxin

27 partî, komele, tevger û saziyên Fransa daxuyaniyeke hevpar dan û bang li hikumeta Fransa kirin ku PKK ji lîsteya terorê derxin û zordariya li ser Kurdan bi dawî bikin.

Gelek partiyên çep û sendîka, tevgerên siyasî, komele û komên dostayîya bi Kurdan re jî di navê de 27 saziyan bi sernavê "Divê bêwijdaniya li Fransa ya li dijî Kurdan bi dawî bibe" daxuyaniyeke hevpar weşandin. Di daxuyaniyê de hat bibixistin, ku di demê de ku Yekîtiya Ewropa rewşa Tirkiyeyê meha Heziranê xist bin kontrolê, heftiyên derbasbûyî li dijî saziyên

Kurdan yê li Fransa serdegirtin hatin kirin û hat gotin, ev rewşeke sosret e. Di daxuyaniyê de hate ragihandin ku operasyonên ku gelek endamên saziyên Kurdan hatin destgîrkirin, di demê de hat kirin ku Erdogan bi her awayî mafên mirovan û azadiyê binpê dike. Herwiha hat birxistin ku di vê demê de rejima Erdogan

hewl dide HDP'ê ya ku dengê 6 milyon kesî girtiye qedexe bike. Di daxuyaniyê de hat birxistin ku Kurdan li Rojava tevî Fransa bi welatên din yê koalîsyona navneteweyî re li dijî çeteyên DAİŞ'ê têkoşîneke meşandine, lê belê îro li dijî wan helwesteke neyînî heye. 'BILA PKK JI LÎSTEYA TERORÊ BÊ DERXISTIN' Saziyên Fransayê diyar kirin ku di heman demê de li girtîgehên Tirkiyê bi hezaran girtiyên siyasî bi sûcdariya 'terorîzmê' tên girtin û ji bo PKK'ê bang li Yekîtiya Ewropa û Fransa kirin. Di daxuyaniyê de hat gotin,

"Dem hatiye ku PKK ji lîsteya rêxistinên terorê bê derxistin" biryara Dîwana Edeletê ya Ewropa hat birxistin ku 15'ê Mijdara 2018'an qedexeya li ser PKK'ê hiqûqî nedîtiye. Saziyan hişyarî dan ku Ewropa û Fransa xwe bi vî rengî li pêşberî qanûnan dixîN pozîsyoneke dervêyî hiqûqê. Saziyan xwest dawî li şopandina Kurdên li Ewropa û Fransa bê anîn û êdî nebin hevparê politîkayên rejima Erdogan. Di daxuyaniyê de herî dawî bang hat kirin ku nixê mirovî beriya her tiştî bin û dawî li tovî û bîedaletiyê bê anîn. ANHA

Qebîleya Fedan li dijî êrişên dewleta tirkî banga hevgerîna kir

Têkildarî êrişên dewleta tirkî ya dagirker yê ser herêmê û rêbazên rabûna li hemberî van êrişan, şêx û rûspiyên qebîleya Fedan ya Erebi li Eyn Îsa civiyan.

Meclisa Leşkerî ya Girê Spî Riyad El-Xelef hat lidarxistin. Civîn bi axaftina Hevserokê Nivîsgeha Têkiliyan ya PYD'ê Mistefa Muslim dest pê kir. Muslim got, gelek mijar hene divê em li ser bisekinin û her tişt girêdayî herêmê, di serî de êrişên ser herêmê ne." Mistefa Muslim bal kişand ser pêşdîtinê rêber Abdullah Ocalan yê derbarê şoreşên gelan de û got, sala 2004'an, rêber Abdullah Ocalan gotibû wê şoreşên

gel li dar bikevin. Berî 2020'an bihara ereban dest pê kir ku bû şoreşa tevayîya gelên herêmê." Muslim got, di şoreşa Bakur û Rojhilatê Sûriyê de bi saya hevgerîna pêkhatayan û şopandina xeta neteweya demokratîk û biratiyan gelan gelek destkeffî bi dest xistin. Beşdaran li ser geşedanên li herêmê û navçeya Eyn Îsa bi taybetî nêrînen xwe parve kirin. Piraniya şêx û rûspiyên banga hevgerîna li hemberî êrişên li

ser herêmê kirin. Li ser mijarê, Berdevkê Fermî yê Meclisa Şewîrî ya Qebîleya Fedan Teysîr El-Efat axivî û got, ev civîn ji bo qebîle û herêmê û jî bo biratiya gelan e. Em li vir in da ku bi rêveberiya heftî ya li herêmê re koordine bikin. Emê li ser êrişên li dijî herêmê niqaş bikin. Lewre rewş me hemûyan eleqedar dike. Em êrişên dewleta tirkî yê dewleteke din li ser herêmên me red dikin.

Ednan Mustafa

Ne dîr e ku mirov bêje buyêrên li seranserê Rojhilata Navîn tenê jiyankirin, ji buyêrên din yê cihanê qut in. Lewra dema em rewşa Rojava û Bakurê Sûri binirxînin, divê em behsa hêzên navneteweyî bikin. Di vê çarçoveyê de, ne şaşê ku em bêjin êrişên duh li ser navenda Efrîna dagirkirî û lédana balafirên Rûsî yê li gundewarê Idlibê girêdayî kiriza Ukrayna ne. Li Herêma Efrîna dagirkirî û Idlibê tevgerê ne normal ya balafirên Şer heye. Li gor agahiyan jî herêmê tenê li gor malperên ser bi çeteyên Tirk ve balafirên li asîmana Efrîn û Idlibê yê Rûsiya yê ne. Di heman demê de malper û Steyên ser bi rêjîma Sûri ve behsa derbasbûna balafirên şer û bîpilot yê dagirkeriya Tirk li ser sinorê Efrîn û Şehab dikin. Bi vê mijarê ve girêdayî ev çend rojî li malperên Çeteyên Tirk(artêşa azad) li beranberî 1000 Dolari deng û bangawaziyên ji bo çûna şerê Ukrayna tê kirin.

Ukrayna di salên dawî de bi baldariyeke mezin têkiliyên xwe û Tirkiyê dişopîne. Bi taybet piştî 2014an ku Rûsiya herêma Kırımê ya Ukrayna desteser kir, hin zêde Ukrayna ket nav hewldana pêşxistina têkiliyan bi Tirkiyê re. Di vê çarçoveyê de hevkarîya di navbera Tirkiyê û Ukrayna de asta du welatên ciran yê herêm derbasbûye. Çawa Tirkiyê li Ezerbeycan, Qibris û Başûrê Kurdistanê weke herêmeke ya xwe dinêre, wisa li Ukrayna jî dinêre. Ji ber vê yekê ne tiştêkî Sûsrete ku Tirkiyê çeteyên bi kirê yê li Sûriyê bişîne Ukrayna bi navê paraştina umeta îslamê. Helebet ev têkiliya Tirkiyê ne têkiliyeke rojane û bercewendiyên demkî ne. Di navbêra herdu welatan de, hevkarîyê Aborî, Leşkerî û Paraştinê vedigere demeke kevin. Lê ji ber bercewendiyên herdu aliyên û bi taybet Tirkiyê divê demê de ev hevkarî lezkerî û piştigiriya ji Ukrayna re nîşan da. Sedema wê yekê vedigere têkiliyên di navbera Rûsiya û Tirkiyê yê di van demên dawiyê de bi aloz. Bi taybet rawastandina bernameya S400 ji aliyê Tirkiyê de û girêka Idlibê bi piştigiriya AKP'ê û MHP'ê jî komên tundrew re, hesabê Rûsiya yê li Sûriyê serûbin kir. Lewra Tirkiyê dixwezê qezencên xwe yê li Sûriyê û zerrara xwe ya S400 bi aloziya li Ukrayna mayende bike û helwesta Rûsiya di serî de li cimhuriyeten Suvayta kevin lewaz bike û di qada navneteweyî de Rûsiya bê hewleşt bihêle. Tirkiyê bi vê politikaya xwe, weke meymonê li ser sê kênîran dilize, hem xwe ji berçavên raya giştî paqij û piştigirê mirovahiyî derbixîne, hem jî zexteke siyasî û diplomatî li ser Rûsiya bimeşîne. Weke ku alikariya gelê Ukrani dike, Muslimanên li Ukrayna di xeteriyê de û bi hawara wê ve diçe nîşan dide.

Di vê çarçovê de, di rojên pêş de, ji Ukrayna bêhtir wê nakokiyên Rûs û Tirkî li Sûri û Rojavayê Kurdistanê zêde derkevin pêş. Şer û pevçûn li herêmên weke Idlib, Bab û xeta Ezaz wê zêde bibe. Çareserkerîna aloziya herêmên dagirkirî, li ser du bazaran di navbera herdu aliyên de angû Rûs- Tirkî radiweste. Tirkiyê, Ukrayna jî tasrîfa Rûsiya re bihêle, li hember wê yekê jî Rûs hewldanên êrişan li ser Idlib bide seknadin û rê nede Hêzên Rizgariya Efrînê ku çalakiyan li Efrîna dagirkirî pêş bixe.

"BI TÊKOŞÎNA XWE EMÊ TECRÎDÊ BIŞKÎNIN"

Hevserokê Tevgera Civaka Demokratîk Xerîb Hiso: tecrîda li ser rêber Abdullah Ocalan tê kirin, li ser tevayîya gelan e.

Darîn Silê/Qamişlo

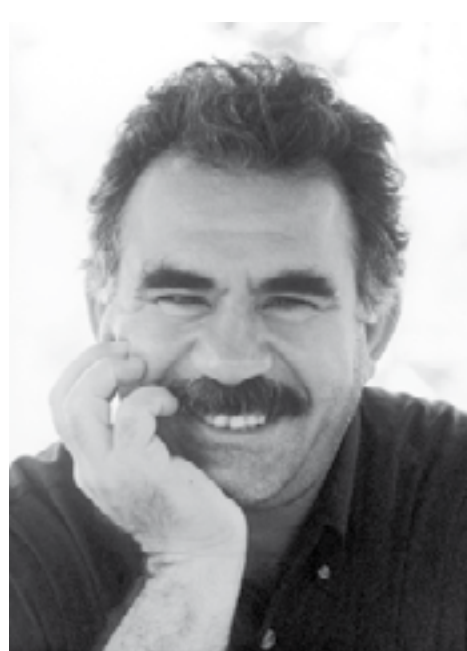

Xerîp Hiso bi bîr anî ku Rêber Apo jî dibêje 'bi milyon insan di nava tecrîdê de jiyân dikin' û wiha pêda çû; "Ji ber vê jî em tev di tecrîdê de ne. Ji bo ku em karibin vê tecrîdê bişkinin têkoşin

û rêxistîkirin pêwîst e." Xerîb Hiso banga xurtkirina têkoşinê kir û got; "Divê em bi têkoşîna xwe faşîzmê bişkinin, çimkî roxandina faşîzmê roxandin tecrîdê ye. Aloziyên ku rojhilata navîn têde jiyân dike, tecrîda herî giran e. Dewletên desthiladê jî bo ku berjewendiyên xwe li ser xaka me pêk bînin, civak jî civakbûnê, mirov jî mirovatîyê dîr xistine û heskirina ax, welat û xwezayê jî dilê mirovan qut kirine. Herwiha Ji bo berjewendiyên xwe siyaseteke qirêj didin meşandin. Dewletên navneteweyî di tecrîda girankirî ya li ser Rêbertî de şirîkin. Mafê her kesê di zindanê de heye ku

hevdîtin û têkiliyên xwe bi yê derve re bike."

"EMÊ RÊBERÊ XWE JI TECRÎDÊ AZAD BIKIN" Xerîb da zanîn ku gelê kurd bi hêz û baweriyên rêber Apo jiyân dikin û axaftina xwe wiha dewam kir; "Rêber Apo civakak bi hêz ava kir. Gavên ku rêber Apo bi berxwedan dest pê kirin, emê berdewam bikin. Fikir û ramanê Rêbertî ne tenê di nava gelê kurd de, di nava tevayîya pêkhatayan de belav bûye. Gelê kurd, îro roj bi roj bi hêza rêbertî û bi xwîna şehîdan gavên mezin avêtine û di nava cîhanê de bûye xwedî hêz.

bi taybetî civaka kurd. Dewleta tirkî hemî hewldanên xwe bi kar tîne ji bo ku hêza kurdan lewaz bike. Bi ramanê rêber Apo şoreşek hatiye lidarxistin û ev sores wê dewam bike."

Desteya Tenduristiyê: Divê gelê me li gorî tedbîrên xweparastina ji koronayê tev bigere

Berdevka fermî ya Desteya Tenduristiyê ya herêma Cizîrê Rojîn Ehmêd bang li welatiyan kir ku tedbîrên xweparastina ji vîrûsa korona pêk bînin. Herwiha da zanîn ku pêla sisiyan ya vîrûsê bixeter e û bilez belav dibe. Ji ber pîrbûna pêkêtiyên vîrûsa

Korona Rêveberiya Xweser qedexeya derketina derve ya giştî li ser Qamişlo, Heseke û Reqa danî. Herwiha qedexeya beşî jî li tevayîya herêmên din danî û jî 6'ê Nîsanê ve wê biryarê dest pê kiriye. Têkildarî qedexeyê berdevka Desteya Tenduristiyê ya Herêma Cizîrê Rojîn Ehmêd ev agahî dan: "Di vê dema dawî de, bilanço ya pêkêti û miriyên vîrûsa Korona zêde dibin. Li Qamişlo rojê 80 kes pê diketin û gelek jî dimirin. Desteya Tenduristiyê jî bo pêşî li belavbûna vîrûsê bigire, careke din derve danî." Rojîn Ehmêd axaftina xwe wiha

domand: "Sedema ku careke din vîrûs li herêmê belav bûye, derketina pêla sisiyan ya vîrûsa Korona, xetera wê û lezbûna belavbûna wê di navbera çîna ciwan de ye." Rojîn Ehmêd derbarê dema qedexeyê de, ev agahî da: "Biryar, wê li gorî kesên ku rojane pê dikevin were standin. Lê belê eger jimara nexweşan zêde bibe, wê yekser Şaneya Aloziyê dema qedexeyê dirêj bike û tedbîrên guncaw bigire." Li herêmên bakur û Rojhilatê Sûriyê jimara giştî ya pêkêtiyên vîrûsa Korona 10 hezar û 404 e, jê 389 mirine û hezar 327 baş bûne. ANHA

KONGRA-GEL: Rûyê rast yê Konseya Ewropa û Yekîtiya Ewropa dîsa eşkere bû

KONGRA-GEL têkildarî serdana rayedarên Yekîtiya Ewropa ya Tirkiyê daxuyaniyek da û diyar kir ku sîncên li dijî mafên mirovan yê li Tirkiyê ne li xema Yekîtiya Ewropa û Konseya Ewropa ne. Berjewendiyên wan di ser her tiştî re ne û wê, rûyê rast yê wan dîsa raxist ber çavan. Diwana Hevserokatîyê ya KONGRA-GEL daxuyaniyek weşand û bal kişand ser serdana seroka Komisyona Yekîtiya Ewropa (YE) Ursula von der Leyen û serokê Konseya Ewropa Charles Michel ya Tirkiyê. KONGRA-GEL di daxuyaniya xwe de wiha got: "Weke ku di daxuyaniyan de jî hat dîtin, li Tirkiyê mafên mirovan, demokrasi, qeyûm, pirsgrêka kurdî, doza girtina HDP'ê, daxwaziya bêdengkirina muxalefetê, vekîşina ji Peymana Stenbolê,

bingehî ya dewamkirina şerê taybet yê AKP-MHP'ê yê li dijî Kurdan e. Yekîtiya Ewropa û Konseya Ewropa bi vî rengî bûne hevparên sîncên tifaqa AKP-MHP'ê. CPT di rapora xwe ya berî niha de ya li ser Îmralî ragihandibû ku binpêkirinên mafên mirovan yê giran hene. CPT tevî ku 11-25'ê Çîleya 2021'î serdana Tirkiyê kir neçû girava Îmralî û pirsgrêkên di rapora xwe de ragihandin kontrol nekirin. Ev jî politikaya durû ya Konseya Ewropa ya li ser pirsgrêka Kurd nîşan dide. Yekîtiya Ewropa bi bêdengiya li pêşberî dagirkeriya dewleta tirkî ya li Efrînê bûye hevpara sîncên li Efrînê yê guhertina demografîyê, destavêtin, komujî, revandin û kuştina mirovan, firotina jinên revandî li Qeter û welatên din yê erebî."

Li Metîna û Bagokê 7 gerîla şehîd bûn

HPG'ê ragihand ku li Metîna 5'ê Nîsanê gerîlayek û 29'ê Adarê li herêma Bagokê ya Mêrdînê jî 6 gerîla şehîd bûne. Navenda Ragihandin û Çapemeniyê ya HPG'ê da xuyakirin ku li Bagokê di operasyona leşkerî û bombebarana 2 rojan de 6 gerîla şehîd bûne. Herwiha 5'ê Nîsanê jî gerîlayek li herêma Metîna di bombebaranê de şehîd bûye.

HPG'ê di daxuyaniyê de ev agahî dan: "29'ê Adarê li qada Kela Şehîdan ya herêma Bagokê ya eyaleta Mêrdînê, li dijî komek hevriyên me, artêşa tirkî ya dagirker dest bi operasyonê kir. Dagirkeran bi balafirên şer sê saetan bombe li qadê barandin û pişt re bi helikopteran qad bombe kirin, leşker danîn herêmê. Di vê operasyona ku du rojan dewam kirî de, hevriyên me Hewram, Rustem, Egîd, Rêber û Serhed û welatparêzekî me yê bi navê Hakî di şer û bombebaranê de şehîd bûn. Agahiyan jî ser nasnameya şehîdên me piştî ku eşkere bûn

wê bi gelê me û raya giştî re bîn parvekirin." HPG'ê ragihand ku 5'ê Nîsanê li qada Tepê Ortê yê herêma Metîna di encama bombebaranê de gerîlayek şehîd bû. Nasnameya gerîlayê şehîd wiah ye: Nasnav: Mervan Gabar. Nav û paşnav: Yûnis Ozata. Cihê jidayikbûnê: Qereyazî. Dayik û bav: Şerefnaz- Seyîd Batal. Dem û cihê şehadetê: 5'ê Nîsana 2021 / Metîna HPG'ê jî malbatên şehîdan û gelê Kurdistanê yê welatparêz re sersaxî xwest.

Çalakgerên greva birçîbûnê bi biryardarî çalakiya xwe didomînin

Çalakiyên greva birçîbûnê yê jî bo azadiya rêber Abdullah Ocalan û binpêkirinên mafan li dijî girtiyên, li girtîgehan, Mexmûr û Yewnanistanê bi biryardariyeke xurt dewam dikin.

birçîbûnê hat destpêkirin. Çalakî li Komeleya Malbatên Şehîdan di roja 115an de dewam dike.

ZÎNDAN Grewa birçîbûnê ya jî bo şkandina tecrîdê û azadiya rêber Abdullah Ocalan û bidawîkirina zordariya li girtîgehan ku 27'ê Mijdarê jî aliya gitiyên ji doza PKK û PJAK'ê ve hatibû destpêkirin, ev 136 roj in dewam dike. **MEXMÛR** Li Wargeha Koçberan ya Şehîd Rustem Cûdî (Mexmûr) jî li dijî tecrîda li Îmralî, bi pêşengiya jinan 18'ê Kanûnê çalakiya greva

YEWVANISTAN Welatiyên li Kampa Lavrîo ya Yewnanistanê jî, ji bo bi dawîkirina tecrîda li ser rêber Abdullah Ocalan û xwedîderketina li çalakiya greva birçîbûnê ya li girtîgehan dest pê kiriye, bi israr çalakiya xwe didomînin. Çalakiya ku bi pêşengtiya Tevgera Ciwanên Şoreşger (TCŞ) Tevgera Jinên Kurdistanê ya Ewropayê (TJK-E) û Navenda Çanda Kurdistanê hatiye destpêkirin, di roja 98'ê emîn de dewam dike. ANHA